

Høyhastighetsbaner i partienes programforslag 2021 – 2025. Foreløpig oversikt.

Notat Twb, 04.02.2021

Per i dag er status at partiene KrF, V, MDG, SV og Rødt har høyhastighetsbaner/lyntog inne i sine valgprogram. Men flere kan følge på, da prosessene vil foregå helt fram til landsmøtevedtakene i vår.

Sp har foreløpig ikke noe om høyhastighetsbaner i programforslaget, men er innholdsmessig i nærheten gjennom formuleringen om at «toget skal kunne konkurrere med fly og veigående trafikk om å være et attraktivt transporttilbud mellom landsdelene».

Ap har det foreløpig ikke, men et styrket fokus på klima- og distriktpolitikk i programmet. Mange arbeiderpartipolitikere knyttet til lyntogfora har varslet om innspill til programkomiteen om høyhastighetsbaner. Det gjør at vi er spent på programforslaget som skal bli lagt fram rundt 9. – 10. februar.

Frp har foreløpig ikke noe om høyhastighetsbaner, men nærmer seg kanskje gjennom å uttrykke ønske om jernbane med «høy hastighet» mellom landsdelene.

H har foreløpig heller ikke noe, men noen formuleringer om jernbane og transport en kanskje kan bygge videre på.

Nedenfor følger en grundigere oversikt, parti for parti, med de fem som allerede har med høyhastighetsbaner først. Tallene i sitatene viser til linjenummer i programforslagene.

KrF sitt [programforslag](#) har følgende aktuelle setninger om høyhastighetsbaner og temaer som høyhastighetsbaner vil være viktige for å oppfylle:

Fra linje 2471: «*Verdens mest miljøvennlige transportsystem. Norge er et langstrakt land. Gode, moderne og trafikksikre transportsystemer er avgjørende for å skape en enklere hverdag og gode bo- og arbeidsmarkedsområder, opprettholde spredt bosetting og redusere avstandsurempene for norske bedrifter.*»

Fra linje 2521: «*Infrastruktur som binder landet sammen. Gode lokalsamfunn og konkurransekraft for næringslivet over hele landet krever en moderne infrastruktur med høy kvalitet og effektive og sikre transportløsninger. Vi må legge til rette for at godstransport blir flyttet fra vei til bane og sjø, og passasjertrafikk fra fly til bane og kollektivtrafikk.*»

Fra linje 2543: «*• Videreføre den sterke satsingen på jernbane ved å prioritere og følge opp fremdriftsplanen for InterCity-trianglet og iverksette planlegging og gjennomføring av tiltak for å forkorte reisetiden mellom byer der toget kan konkurrere med fly. • Igangsette strekningsvise høyhastighetsutredninger for jernbane, og sikre at nye jernbanestrekninger blir dimensjonert for tog med høye hastigheter. • Legge til rette for en mer effektiv godstransport på jernbanen, slik at mer godstransport kan fjernes fra veiene. • Etablere Nye Baner AS for å sikre raskere og mer effektiv utbygging av jernbaneprosjekter • Si nei til en tredje rullebane på Oslo lufthavn Gardermoen.*»

V sitt [andreatkast](#) har følgende aktuelle setninger om høyhastighetsbaner fra linje 226: «*Vi vil satse på jernbanen og bygge mer bane i hele landet. Vår viktigste oppgave er å bedre gods- og passasjer tilbudet i hele landet. Vi vil jobbe for høyhastighetsbaner som knytter sammen våre store byer, og knytter Norge*

sammen med kontinentet. Vi må redusere reisetiden mellom de store byene og mellom Norge og andre europeiske land. Gjør vi det flytter vi også mest mulig flytrafikk til bane.» Og i linje 236: «Vi vil også utrede muligheten for å etablere Nye Baner, etter modell fra Nye Veier.»

MDG sitt [andretkast til program](#) inneholder disse positive setningene om høyhastighetsbaner:

«909 Jobbe for redusert reisetid og kapasitetsøkning med tog slik at tog kan erstatte fly mellom 910 Bergen-Oslo, Trondheim-Oslo og Stavanger-Oslo, herunder utrede dobbeltsporede 911 høyhastighetsbaner.»

Og litt mer generelt:

«875 Tog er en av de mest miljøvennlige transportformene. De Grønne vil bygge ut jernbanen fremfor å 876 satse på bil og fly. Togtilbudet må bli godt nok til at de reisende vil foretrekke tog på lange og 877 mellomlange reiser der forholdene ligger til rette for det. I tillegg vil De Grønne jobbe sammen med 878 våre naboland for å sikre gode og attraktive togforbindelser mellom Norge og Europa.»

SV sitt siste [programforslag fra landsstyret](#) har med disse aktuelle formuleringene om jernbane generelt og høyhastighetsbane spesielt: «Vår

3712 linje er å gå for miljø-løsninger vi vet virker nå, og det vi har nok kunnskap om. Da må vi satse 3713 på jernbane, kollektive løsninger, fortsatt innføring av elbiler, elferger og annen elektrifisering 3714 av transporten. Godstransporten må i mye større grad over fra vei til sjø og bane.» og

«3755 Det er jernbanen som i størst mulig grad skal binde landet sammen, ikke biler og fly. Det er 3756 ingen andre transportformer som kan frakte så mye gods og personer så miljøvennlig og 3757 effektivt over større avstander. Derfor vil SV at jernbanedelen av samferdselsbudsjettet skal 3758 være større enn vegdelen. SV vil framskynde satsing på Intercitystrekningene som viktige 3759 ledd i et nasjonalt høyhastighetsnett og forkorte reisetidene på 3760 lange banestrekninger i Sør-Norge. Samtidig må vi oppdatere/kvalitetssikre eksisterende 3761 lyntogutredninger.» og kulepunkt

«Ta initiativ til en ny, bred utredning av høyhastighetsbane i flerbrukskonsept mellom 3798 de større byene og landsdelene i Norge med vurderinger av all ny teknologi på 3799 området. Utredningen skal i samarbeid med svenske myndigheter også vurdere 3800 strekningene Oslo - Stockholm og Oslo - Gøteborg.»

Rødt har i sitt [programforslag](#) disse aktuelle formuleringene: Fra linje 154: «Vi må bygge høyhastighetsjernbane framfor veiutvidelser, satse på sykkel og buss, trikk og bane forrang i byene. Dette må skje parallelt med å tilrettelegge for et desentralisert arbeids- og tjenestetilbud. Flytrafikken mellom byene i Sør-Norge må reduseres kraftig, ved et bedre togtilbud, mens kortbanenettet i nordlige distrikt må opprettholdes som en sentral del av infrastrukturen.»

Temaoverskrift linje 1478: «14.2 Jernbane og sjø fremfor vei og luft». Linje 1492: «Reduksjon av flytrafikk mellom de største byene i Sør-Norge gjennom flere togavganger, dobbeltspor og bygging av høyhastighetsbaner.» Linje 1547: «Det skal bygges høyhastighetsjernbane med dobbeltspor til bruk for økt regional og langdistansetransport for personer og gods, med eksplisitt mål om å redusere trafikk på vei og med fly.» Linje 1551: «Jernbaneutbygging skal skje gjennom offentlig prosjektfinansiering for å sikre hurtig utbyg-

ging.» Linje 1554: «Det skal også innføres et samarbeid med Sverige og Danmark for å koble norsk høyhastighetsjernbane til kontinentet og ha tilbud om nattog til Tyskland fra Oslo. Systemet for billettsalg for slike tog skal gjøres enklere gjennom samarbeid mellom land.» Linje 1560: «Eksisterende jernbanelinjer med ulik trasé skal opprettholdes der det er et stort gods- eller passasjergrunnlag, også etter at høyhastighetsbaner er bygd.» Linje 1647: «Rødt mener vi må bruke deler av oljefondet på investeringer her hjemme, i industribygging og klimavennlig infrastruktur som jernbane og havner.»

I [Sps programkomite sitt andreutkast](#) brukes ikke begrepene lyntog eller høyhastighetsbaner, men har setninger som i innhold er nettopp hh-baner i flerbrukskonsept.:

«2047 Senterpartiet vil ha et godt utbygd kollektivnett i hele landet, som gjør det enkelt og rimelig både å reise til og fra jobb og skole og å reise raskt og klimasmart mellom landsdeler. Senterpartiet vil skape et attraktivt og moderne togtilbud for passasjerer og gods og arbeider ut fra en langsiktig målsetting om at toget skal kunne konkurrere med fly og veigående trafikk om å være et attraktivt transporttilbud mellom landsdelene.» Samt flg. aktuelle kulepunkt:

«2079 – Reversere oppsplittingen og privatiseringen av jernbanetilbudet i Norge.

2080 – Gjennomføre en utredning av framtidens jernbaneinfrastruktur i og ut av Nord-Norge med klart mål

2081 om å realisere økt jernbaneutbygging i nord.»

Dette er nå sendt på høring i partiorganisasjonen før sentralstyret til 12. april, og sentralstyret deretter fremmer sin innstilling til landsmøtet. Mange deltakere i Sp i lyntogfora vil trolig følge opp videre i denne prosessen.

Ap sitt [programslag](#) inneholder foreløpig ikke høyhastighetsbaner, men har et sterkere fokus enn tidligere på klima og distriktspolitikk. Mange arbeiderpartipolitikere knyttet til lyntogfora har varslet om innspill til programkomiteen om høyhastighetsbaner. Sisteutkastet til programkomiteen vil trolig bli lagt fram rundt landsstyremøtet 9. – 10. februar.

[Fremskrittspartiet sitt programforslag](#) har foreløpig ikke med høyhastighetsbaner, men nærmer seg kanskje litt med disse tiltakspunktene for jernbane:

«3005 • etablere jernbaneutbyggingsselskapet Nye Baner

3006 • bygge intercitystrekningene med dobbeltspor raskt, med økt frekvens og hastigheter

3007 • oppgradere jernbanenettet mellom de store byene og landsdelene til å tåle høy hastighet».

en det framstår usikkert hva en mener med «høy hastighet» og «oppgradering» av dagens linjenett, sett i forhold til konkurransedyktige høyhastighetsbaner i forhold til fly og vei.

H sitt [programforslag](#) har foreløpig ikke med lyntog. Det nærmeste en kommer er: «• Dimensjonere nye jernbanestrekninger for 250 km/t der det ligger til rette for det. (linje 1731).»